

Posudek oponenta

Předložená práce logicky patří do širšího záběru zkoumání sexuálního chování v rámci české populace. Homosexuální a lesbická orientace je navzdory kulturní vyspělosti naší populace stále citlivou otázkou, jak to vidíme i v poslední době na diskusi o tzv. registrovaném partnerství. V tomto smyslu vnímám předloženou práci jako jeden z článků nejen vědeckého výzkumu, ale i edukace.

Autorka klasicky dělí práci na část teoretickou a empirickou. Teoretické kapitoly se zabývají obecně chápáním homosexuality co do teorií její etiologie a historických souvislostí. Vedle vcelku obvyklých údajů považuji za zajímavou kapitolu o tzv. coming outu. Zde autorka pěkně prokazuje schopnost psychologického myšlení. Ptám se však, proč zmíněný výraz nepíše v uvozovkách, tedy „coming out“. Anebo jde již natolik v češtině zakotvený výraz?

Empirická část je totožná s názvem práce. Chápu ji jako poukázání na složitost jevu homosexuality, tedy na to, že v realitě nelze jednoduše vést jasnou hranici mezi homosexualitou a heterosexualitou, že tedy jde vlastně o škálu. Autorka sestavila původní dotazník v rozsahu 43 otázek a několika škál. Návratnost je zhruba taková, jaká se v obdobných situacích očekává. Zde je však moje otázka, jakým způsobem autorka dotazník sestavovala, proč volila právě takové otázky – použila již nějaké existující množiny otázek? V textu nic takového není zmíněno? Přehled otázek je vždy následován zpracovanými výsledky za použití statistiky – buď jde o procenta, četnosti. Následuje testování hypotéz pomocí zvolených testů (Mann-Whitney, Wilcoxon, chi-kvadrat). Zde je moje otázka, jak byly tyto testy voleny (rozhodl statistik, nebo autorka?). U některých položek dotazníku jsou uvedené hodnoty více testů (na s. 67), jinde je jen jedna (na s. 68). Proč? Kromě toho se tabulka na s. 69 vymkla z formátu a je málo přehledná.

Diskusi považuji za přiměřeně obsáhlou a opatrně interpretující výsledky. Výzkum nevyvrátil žádnou z nulových hypotéz a důvody mohou být různé. Autorka si toho je vědoma. Vlastní závěr je méně srozumitelný – autorka píše, že by se v závěru ještě chtěla kriticky pozastavit nad některými skutečnostmi ... ale nakonec to nedělá a vše uzavírá větou „Tuto práci nepovažujeme vzhledom k vyššie uvedeným nedostatkom za exaktne vedeckú, ale skor za orientačnú“ (s.68). Nemyslím, že je třeba vést hranici mezi „exaktní vědeckostí“ a „orientací“. Vědeckost spočívá především v kritickém myšlení a není nutné, aby vždy vedlo k zásadním objevům.

Mám však ještě poznámky k práci s literaturou. Vybírám zde jen některé. Autorka několikrát cituje důležitou práci Stehlíková, Procházka, Hromada (1995). V textu je většinou uvedené „Stehlíková et al., 1995“, i když jde pouze o tři autory. Na s. 34 jsou uvedeni všichni tři, stejně jako v seznamu literatury na konci práce. Na s. 35 je citace „Procházka, 2005, str.4“, ovšem v seznamu literatury je uvedeno „Procházka, I., Novotný, J., Kaňka, P., et al. ... 2005 ...“. Jde o stejnou práci? Navíc se zkratka „et al.“ Píše tam, kde jde o více než tři autory, ale hned za první jméno, nikoliv až za to třetí. Co všechno má čtenář považovat za (nepřímou)

citaci nějakého autora, jehož odkaz je zahrnut do věty ještě před tečkou? Viz např. s. 37 a mnohé další. Jde o citaci pouze v té poslední větě, anebo také textu před tím – např. v celém odstavci? Dále: na s. 50 jsou uvedené výsledky odpovědí na otázku č. 21 „Tabulka 9 popisuje spokojnost se sexuálním životem partnerky“. Jde o zkreslení znění položky (viz s. 91).

Přes všechny tyto výtky doporučuji práci k obhajobě.

Praha 2.5. 2007

Jiří Šípek